

FÖRSTA UPPLAGAN AV FUGLESANGDAGARNA INSPIRERADE NIONDEKLASSARE

av Cornelia Ekvall

FOTO: NASA/ESA

januari gick de allra första Fuglesangdagarna någonsin av stapeln. Ett gäng fysik- och teknikintresserade niondeklassare från hela Sverige samlades på KTH i Stockholm för att lära sig mer om astronomi och rymdfart. På det rymdspäckade programmet stod studiebesök, laborationer och föreläsningar av forskare, inte

minst av Christer Fuglesang själv. Arrangerade gjorde Astronomisk Ungdom, och *Populär Astronomi* passade på att intervjua projektledaren för Fuglesangdagarna för att få veta mer om den mycket lyckade första upplagan av Fuglesangdagarna.

PA: Vem är du?

– Mitt namn är Chrysell Marlyn,

jag är 17 år gammal och läser mitt sista år av naturvetenskapsprogrammet på NTI Gymnasiet Kronhus i Göteborg. Jag älskar fysik och främst partikelfysik och astronomi, och det är min plan att bli fysiker i framtiden! På min fritid älskar jag lyssna på musik och spela spel med mina vänner.

PA: Vad är Fuglesangdagarna?

– Christer Fuglesang-dagarna är inspirationsdagar i rymdfart och rymdteknik för niondeklassare som ska söka till gymnasiet. Det är riktat mot elever som är intresserade av fysik och teknik, och främjar att inspirera dem att välja ett tekniskt eller naturvetenskapligt program på gymnasiet. Detta sker i form av föreläsningar av etablerade forskare (bland annat Christer Fuglesang själv), laborationer, studiebesök och mycket gött häng! Jag var projektledare för årets upplaga av Christer Fuglesang-dagarna, som även var den första upplagan någonsin.

PA: Vilket är det finaste minnet du tar med från dagarna?

– Tyvärr så kunde jag inte medverka på Fuglesangdagarna då jag

insjuknade kort innan, så jag missade konferensen. Det var väldigt oturligt med timingen, men från mina kollegor och alla deltagarna fick jag höra om hur fantastiskt konferensen gick, så det gjorde mig såklart gladare.

PA: Vad har varit roligast med att vara projektledare?

– Det roligaste med att vara projektledare är att se alla passionerade högstadiel elever som verkligen brinner för ämnet! Även om jag inte fick träffa eleverna personligen så kändes deras driv och energi på distans. Både innan men även efter Fuglesangdagarna har jag fått många frågor och funderingar av dem, och det värmer verkligen mitt hjärta när de uttrycker hur fantastisk

de upplevde att konferensen var.

PA: Hur gör jag om jag vill vara med nästa år?

– Det är skolorna som anmäler stipendiater, med andra ord elever, till Fuglesangdagarna. Om du är intresserad av att delta så får du prata med dina lärare och rektorer om det när anmälan öppnar sent i höst!

PA: Hur har ditt engagemang i AU sett ut?

– Min AU-resa började sommaren 2021 när jag deltog i Rymdforskarskolan i Göteborg. RFS inspirerade mig till att fortsätta mina studier med fysik på högskolan efter gymnasiet, men även att engagera mig inom AU, då jag insåg hur fantastiskt förbundet

var! Därför sökte jag till en projektgrupp så fort sommarforskarskolan var över och blev därmed placerad i Fuglesangdagarnas projektgrupp. Efter att jag kom hem från RFS startade jag även upp min egen astronomiförening på mitt gymnasium, NEA (NTIs Engagerade Astronomiförening) och designade även hoodies för alla handledare och elever som deltog i Rymdforskarskolan i Göteborg 2021, som ett fint litet minne. Nyligen har jag även gått med i Västra Götalandsdistriktets styrelse som kommunikationsansvarig, men mitt engagemang slutar inte här då jag definitivt kommer att fortsätta engagera mig inom förbundet och dotterföreningarna! ★

JULIA MÅRTENSSON FÅR UNGDOMSSTIPENDIUM

av Cornelia Ekvall

Rosa Tengborgs ungdomsstipendium delas årligen ut av Svenska Astronomiska Sällskapet till en ung amatörastronom, astronomistuderande eller någon som på annat sätt är aktiv inom astronomi. 2021 års stipendium tilldelades AU-medlemmen Julia Mårtensson och motiveringen löd:

”Som ung gymnasieelev deltog Julia Mårtensson i sommarforskarskolorna Rays och Rymdforskarskolan, vetenskapstävlingarna EUSO (EU-olympiad i naturvetenskap) och utställningen Unga Forskare, engagerade sig i AU-föreningen MARS, och mycket annat. Sedan dess har hon oförtröttligt fortsatt engagera sig för att utveckla andra barns och ungdomars intresse för naturvetenskap och rymden, inte minst genom att leda AU-föreningen GAUSS, vara handledare under Rymdforskarskolan och projektledare för Utställningen Unga Forskare. Julia började studera vid Chalmers redan som 17-åring och är lika begåvad som hon är en inspirerande förebild.”

Grattis Julia! ★

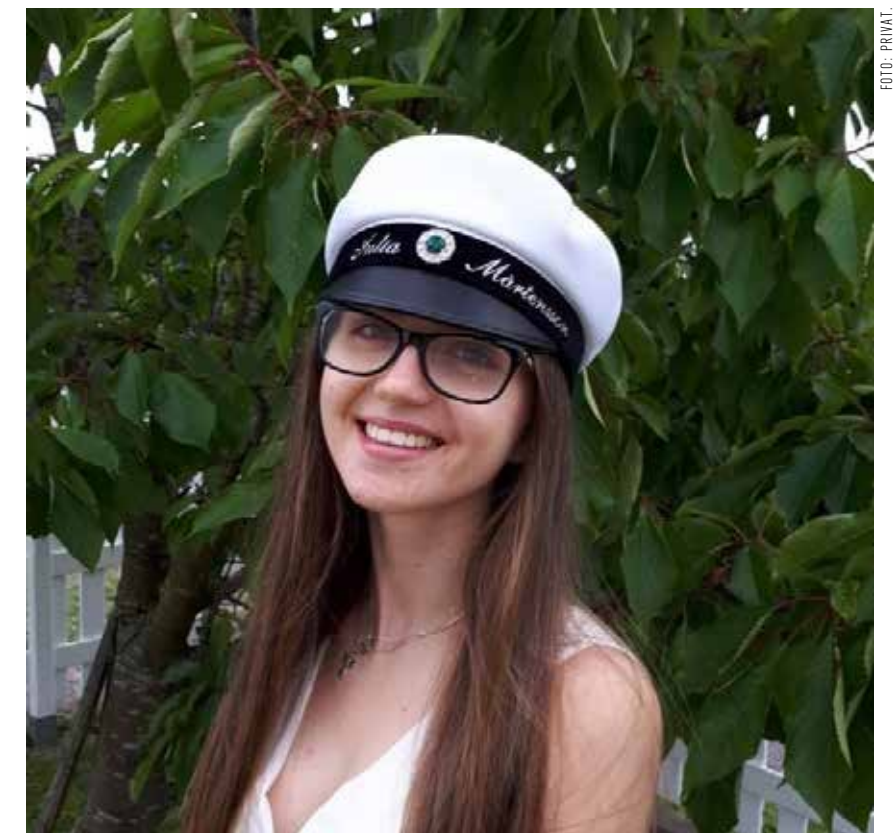

FOTO: PRIVAT

AU-medlemmen Julia Mårtensson blev 2021 års mottagare av Rosa Tengborgs ungdomsstipendium som delas ut av Svenska Astronomiska Sällskapet.

FOTO: PRIVAT

Chrysell Marlyn, projektledare för Fuglesangdagarna.

ASTRONOMISK UNGDOM VÄRLDEN RUNT: PRANVERA RYMDINSPIRERAR I KOSOVO

av Louise Drevinger

FOTO: PRANVERA BEGOLLI

I staden Pristina i Kosovo finns den ideella föreningen *Astronomy Club of Kosova*, en organisation som startades 2014 av en grupp unga och entusiastiska rymdälskare och som idag har över 1000 medlemmar runt om i hela landet.

– Vårt syfte är att sprida kunskap om rymden och göra astronomi tillgängligt för alla i Kosovo, berättar Pranvera Begolli och ler i webbkameran. Vi har bestämt träff för vår intervju i cyberrymden för att prata om Kosovos motsvarighet till Astronomisk Ungdom och hon berättar glatt om sitt engagemang för att göra rymden tillgänglig för alla – oavsett ålder och kunskapsnivå.

Kosovos första astronomiförening

Pranvera är 24 år och har varit medlem i *Astronomy Club of Kosova* i sju år. Hon började delta på föreningens

aktiviteter och blev därefter medlem i olika projektgrupper där hon började anordna egna evenemang. Idag sitter hon i styrelsen och älskar sitt uppdrag.

– Jag studerar ekonomi vilket är en helt annan bana än det vi arbetar

med inom *Astronomy Club of Kosova*, men att arbeta med astronomi, vetenskap och rymden har alltid varit en barndomsdröm för mig. Den gick i uppfyllelse när jag fick börja arbeta med föreningen på riktigt. Dessutom är vi den första astronomiföreningen

FOTO: PRANVERA BEGOLLI

i Kosovo vilket jag tycker är väldigt häftigt, berättar Pranvera stolt.

Nyöppnande av observatorium

Evenemangen inom föreningen är riktade mot både allmänheten och de egna medlemmarna där deltagare bjuds in till regelbundna observationer och föreläsningar.

– Vi älskar att vara omkring människor som vill lära sig mer om rymden, det inspirerar oss till att fortsätta med vårt arbete. Vårt största event i år blir vårt jubileumsfirande när vi fyller 8 år den 20 mars 2022. Det blir ett stort firande! Vi kommer att vara på Pristinas observatorium där vi arbetar på ett återöppnande av observatoriet som var i gång senast på 80-talet, berättar Pranvera.

Arbetet med observatoriet har varit krävande för *Astronomy Club of Kosova* och inte minst för dess styrelsemedlemmar. Ett färre antal medlemmar har engagerat sig i projektet än vad Pranvera och hennes styrelsekollegor hade förväntat sig, men de hoppas att teleskopet kan ge ett ökat intresse för rymden och ge många nya medlemmar till föreningen när det väl är i gång.

– Under åren som vår organisation har varit aktiv har vi varit väldigt välkommande till alla som vill ta del av rymden. Och vi kommer givetvis att fortsätta på samma vis. Vi brukar få inbjudningar från skolor och andra organisationer som inte är relaterade till rymden. Det ger oss möjligheter att hitta nya medlemmar som vill vara med i vår organisation, säger Pranvera.

Mörk natthimmel men ljus framtid

I takt med att observatoriet blir färdigställt behöver föreningens medlemmar inte längre förlita sig på campingresor till de berg som finns i omgivningen utan kan hålla sig i

FOTO: PRANVERA BEGOLLI

närområdet. Detta tror de kan öka intresset ytterligare hos nya medlemmar. Natthimlen i området är fri från ljusföroreningar och ger goda möjligheter till observationer med det nya teleskopet. När jag frågar Pranvera om hennes favoritobjekt att studera på stjärnhimlen svarar hon att det finns många favoriter.

– Jag tycker att alla rymdobjekt är magiska på sitt eget vis. Jupiter och dess månar samt Saturnus måste jag dock medge är de mest intressanta, säger Pranvera.

Framtiden för både föreningen och henne själv är ljus, berättar Pranvera hoppfullt. Framöver vill hon studera både kosmologi och astronomi när hon är klar med sina huvudsakliga studier inom ekonomi. Hon vill även fortsätta att utveckla *Astronomy Club of Kosova* tillsammans med sina vänner.

– Jag blir alltid så exalterad när jag träffar personer som är lika drivna och fascinerade av rymden som jag är, säger hon leende och jag nickar medhållande i webbkameran. Även om vi bor 279 mil från varandra delar vi samma intresse och nyfikna funderingar om vad som finns där ute i universum. Även drömma kan vi göra tillsammans.

– Jag antar att man kan drömma stort, skrattar Pranvera. Ett besök hos

Nasa eller *SpaceX* är en stor dröm! För länge sedan var Nasa den enda rymdrelaterade organisationen som jag kände till, men i takt med att min kunskap växte så fick jag även möjlighet att ta del av andra organisationer och företag. Min absoluta dröm är att åka till rymden och besöka andra planeter. Att söka efter liv på andra planeter och se vad som finns därute, det vore helt fantastiskt, säger hon. När jag frågar henne om hon tror att det finns liv där ute svarar hon snabbt och bestämt.

– Jag tror absolut att det finns liv på andra planeter. Vi finns ju här, så varför skulle det inte finnas fler av oss? ★

FOTO: PRANVERA BEGOLLI

Namn: Pranvera Begolli
Ålder: 24 år
Bor: Pristina i Kosovo
Studerar: Ekonomi